

Etický kódex darcovstva krvi a krvnej transfúzie

Etický kódex darcovstva krvi a krvnej transfúzie bol prijatý Medzinárodnou spoločnosťou pre krvnú transfúziu (ISBT) 12. júla 2000. Cieľom tohto kódexu je definovať etické princípy a pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať v transfúznom lekárstve:

1. Darcovstvo krvi, vrátane krvotvorných tkanív pre transplantáciu, **má byť za každých okolností dobrovoľné a bezplatné**, na darcu sa nesmie vyvíjať žiaden nátlak. Darca má potvrdiť podpisom, že krv alebo krvnú zložku daruje dobrovoľne po získaní základných informácií o darovaní krvi a spôsobe jej využívania transfúznou službou.
2. Pacient má byť informovaný o známych rizikách a liečebnom účinku transfúzie, ako aj o možnostiach alternatívnej liečby a má právo s transfúziou súhlasiť alebo ju odmietnuť.
3. V prípade, že pacient nie je schopný pred transfúziou potvrdiť na základe získaných informácií súhlas s transfúziou, musí sa postupovať vždy len v záujme pacienta.
4. Zriadenie a činnosť transfúznej služby nesmú byť motivované ziskom.
5. Darca má byť informovaný o rizikách súvisiacich s odberom krvi. Vždy musí byť zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia darcu. V prípade, že darca dostáva medikáciu, ktorá má prispieť k zvýšeniu zisku určitých zložiek krvi, jej použitie musí byť v súlade s medzinárodne prijatými zásadami.
6. Až na výnimočné situácie sa musí dodržať anonymita medzi darcom a príjemcom. Musí sa zabezpečiť ochrana informácií o darcovi.
7. Darca musí porozumieť informácii o riziku prenosu ochorení infikovanou krvou a o jeho etickej zodpovednosti voči pacientom.
8. Darcovstvo krvi musí byť založené na pravidelne revidovaných kritériách výberu darcov a **nesmie sa dopustiť žiadna diskriminácia darcov krvi z hľadiska pohlavia, rasy, národnosti alebo náboženstva**. Darca ani príjemca transfúzie nemajú právo vyžadovať, aby sa akceptoval akýkoľvek druh diskriminácie.
9. Odbery krvi môžu uskutočňovať len riadne kvalifikovaní pracovníci, ktorí majú pre túto činnosť oprávnenie.
10. Všetky požiadavky súvisiace s darovaním celej krvi a hemaferézou majú byť v súlade s presne definovanými a medzinárodne akceptovanými kritériami.
11. Darca aj príjemca majú byť informovaní, ak došlo k ich poškodeniu.
12. Transfúznou liečbu môže vykonať len lekár.
13. Dôvodom na transfúziu môže byť jedine klinický stav vyžadujúci túto liečbu.
14. Pri ordinovaní transfúzie je neprípustná finančná zainteresovanosť, resp. motivácia finančným ziskom.
15. Krv je verejný zdroj a musí sa zabezpečiť jej dostupnosť.

16. Pokiaľ je to možné, pacient má dostávať len tú zložku krvi (bunky, plazma alebo plazmatické deriváty), ktorá je najvhodnejšia pre dosiahnutie optimálneho liečebného efektu a maximálnej bezpečnosti.
17. Musí sa zabrániť znehodnocovaniu krvi, aby sa tak hájili záujmy všetkých potenciálnych príjemcov a darcov.
18. Všetky predpisy súvisiace s odbermi krvi a transfúziami prijímané na národnej a medzinárodnej úrovni majú byť v súlade s týmto etickým kódexom.

Zdroj: Medzinárodná spoločnosť pre transfúziu krvi.